

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E
W SOBOTE DNIA 21. MARCA ROKU 1767.

Z Warszawy d. 21. Marca. pod czas daney łobie audyencyi
Najjaśnieyszy Król Jmć P. N. witać Króla Jmci P. N. M.
M. dnia wczorayszego dla wy-
magających okoliczności złożył Z Rzymu d. 24. Lutego.
prywatną radę Senatu, która Dnia 2 tego miesiąca iako w
przez trzy godziny kontynuo- RYI Ociec S. zcaym Świętym
wana była. Jmć X. Ostrowski Collegium udał się do Kaplicy
Biskup Kniawski dla zapadnienia Kwirynałskiey, gdzie poświęci-
na podagrę, a Jmć X. Załuski Bi- wszy gromnice Kardynałom, i
skup Kiiowski dla znaydowania Prałatom Rzymskim rozdzielił.
się na rekolekcyach przytomne. Był też przytomny procesyi,
mi tey radzie być nie mogli. którą wkoło pomienioney ka-
Jmć P. Ogiński Starosta Me- plicy prowadzono i na Mszy
recki świeżo tu nadiechawszy, przez Kardynała Pamfili spiewa-
dnia onegdayszego miał honor ney. Tegoż dnia ogłoszony jest

Dekret, którym Ociec Święty policzył między Święte Jana Kantego i Jozefa Copertino. Margrabia Albizzi miał audyencyą u Ojca S. z doniesieniem o szczególnym rozwiązaniu W. Xieźny Tokańskiej.

Z Genui d. 23. Lutego. Dnia 7 tego miesiąca Rada wielka tutaj się zgromadziwszy się obrata Marcellina Durazzo za Dżę Rzeczypospolitey; Obrządki zwyyczajne w tej okoliczności odprawily się. Po trzęsieniu ziemi Regencya nakazała publiczne przez trzy dni modlitwy, zakazując też wszelkich krotosilnych widowków i balów przez resztę karnawału wyjąwszy te dni, których Xieźę dziedziczny Brunświcki tu się zabawi.

Z Neapolu d. 24. Lutego.

Polpolicie przy wstępie na Tron i odmianie regencyi nowe odmiany zachodzić zwykły. Ten zwyczaj powszechny i u nas się zachowuje. Kilka Panów zaslano teraz do swoich domów na wygnanie, drugim zakazano pokazywać się u Dworu. Xieźęta *de Riccia* i *Campo Reale* sami tylko zdają się mieć naywiększy przystęp do Tronu. Już niektórzy posłali do Madrytu z oznajmieniem o wszystkich tych odmianach dla wywie-

dzenia się iaka w tym będzie myśl Króla Jmei Katolickiego.

Z Florencyi d. 27. Lutego. Dnia 24 tego miesiąca sto Paniea wyposażonych, przez Szambelanów Xieźących i innych Pandów, odebrawszy pierścienie ślubne wyszły z Szpitalu S. Pawła. Wszystkie były jednostaynie ubrane, Damy na to wyznaczone miały o przystrojeniu onych staranie. Jednegoż czasu sto Młodzianów, którzy pojęli za Żony pomienione Panny wyszły z Klasztoru S. *Marla Novella* także jednostaynie suknie mając. Równie Panny iako i Mężczyźni szli po czterech w porządku: pierwsze poprzedzały z trąbami mieyskimi i z kottami. Liczne Państwo przeprowadzało mlodych Oblubieńców, aż do Kościoła Katedralnego. Pani *Carducci* Dama Dworu Xieźny W. zastępowała iey mieysce. Arcy Biskup po Mzy śpiewaney dał wszystkim stupanom ślub, po którym śpiewano *Te DEUM Laudamus*. Nowi Małżonkowie wyszli z Kościoła porządkiem następującym. Zamuszka i liberyami szła Pani *Carducci* z Hrabią *Pandolfini* po lewey ręce, a po prawey z jedną damą zaślubioną; po niey parami następowali Małżonkowie młodzi,

na ostatku Szambelani i Kawalerowie, Karetą Xiążęca poszła kończyła porządek, z drugą także poszła Hrabia de Rosenberg. Tym porządkiem szli wszyscy aż do starego Zamku, gdzie w wielkiej sali stoły były nakryte. Xięstwo Jechmé tamże się znajdowali. Poobiedzie oddano młodym Małżonkom posag w worku, na którym wyszyte były te słowa *Dives & pauper obviaverunt sibi.* W wieczor w teyże sali iluminowanej był bal okazali, na którym Xięstwo Jechmé także się znajdowali.

Z Londynu d. 26. Lutego.

Lord Barrington Sekretarz spraw do wojny ściągający się wydał rozkaz Królewski aby wszyscy Officyerowie Regimentów będących na różnych miejscach za W Brytanią znajdowali się przy nich w przeciągu jednego miesiąca, chyba by wyrażnym pozwoleniem byli od tego obowiązku uwolnieni. W Hrabstwie Warwick znaleziono na różnych miejscach listy pobudzające lud do poćmieszenia buntu dla dostania żywności. Tymczasem ze wszystkich Państw przysławiają do naszych portów Zboża. Amerykanie żniwa swoje prowadzą okrętami do Włoch. Wiadomości z Jady Zachodnich

upewniali, iż na wyspach Francuzkich osobliwie na *Martinice* i *Guadaloupe* wielki głód panuje. Trzęsienie ziemi niedawno na *Hiszpanioli* przypaść wielkie tam szkody poczyniło,

Z Nowego Forku z Ameryki d. 22. Grudnia. Okręt Kapita na Bank stanął tu z Pensacoli po 22 dniach żeglugi. Donosi nam, że Kreekowie, którzy nigdy za dość czynić Anglikom za poczynione im szkody nie chcieli, teraz są upokorzeni. Niedawno zabili dwóch Anglików, za których Brygadyer Tayller mocno domagał się ukarania złoczyńców grożąc dziczy wtargnięciem do ich kraju: gdyby sprawiedliwości odmówiono. Męstwem Jego przestraszeni Jadyanie wysłali 60 Deputatów z swego narodu z jednym Europejskim świadkiem z doniesieniem, że zabójcy przykładnie są ukarani i upewnieniem, iż na potym Anglicy bezpiecznie będą w ich kraju. Pierwszy to jest przykład, że naród tak liczny i zuchwały uczynił to czego Anglicy domagali się. Kapitan Dobson nam oznajmił, że Wielki rządca Johnson zamysła wyjechać do Londynu. Pulkownik Croghan odnosi tam pożytek z swojej podróży do Kraju Jili-

ndw. że pakdy zawarł wieczny z Indyanami południowemi. Admirał *Pye* wysłał okręty nakrą-żenie około wyśpu *Dominiki* dla ochronienia handlu Angielskiego od Francuzów, którzy nie prześlają wszędzie, gdzie mogą, przeszkadzać.

Z Hagi d. 27. Lutego.

Dnia 15 tego miesiąca umarł tu Ludwik *Carvedac* margrabia d'*A-orincourt* Posel Francuzki u tu-teyszey Rzeczypospolitey w sześć dziesiątym roku wieku swego, z ospy, w którey wetrzech dniach życia swego dokonał. Wszyscy powszechnie Pana tego jako wielkiego rozumu i doświadczenia Polityka żalują. Dnia 22 po-wrócił tu Kuryer z Paryża wy-słany tam przez Pana *Desrivaux* Sekretarza poselstwa i przyniósł rozkaz, aby pomieniony Pan Se-kretarz miał staranie o sprawach Dworu Króla Jmci Chrześciań-skiego. Także przybył tu Brat zmarłego Posła dla rozporządze-nia jego interesów i zarowa-dzenia do Francyi pozostałej Margrabiny i Syndów icy.

Z Kolna d. 27. Lutego. Dwór Bawarski nie domaga się ani do-chodów, ani lenności z dzierża-wy *Donauslauff* od Biskupstwa *Freyfingien*skiego ale tylko zwierz-chność nad Powiatem tym ile się

tyczy cła i herbów: Pomieniony Dwór pokazuje, że nigdy Bisku-pi Ratybońscy nie trzymali po-mienionej dzierżawy lennością Cesarstwa, i jeśli Xiążęta Bawar-scy trzymali je, to tylko było co do pożytków.

Mamy wiadomości, iż przeto, że Elektor Trewirski wszedł w dzierżawę *de Wintersbauch*, iako w część Powiatu *Oberstein*, Córki Dziedziczki Hrabiego *de Heidesheim* udały się do Dworu Francuzkie-go; który zaraz kazał ogłosić, że pomienioną Dzierżawę *Winters-bauch* ma za dobra lenne Lotar-ryńskie należące do Korony Fran-cuzkiej, dla tego rozkazuje, aby dziedziczki były przywrócone do swojej dzierżawy, i gdyby tego nieuczyniono, tedy Fran-cya mocą postanawia przedsię-wziąć swoje do skutku przy-wieść.

DONIESIENIE

Z Warszawy d. 21. Marca.

Podane się do wiadomości, że *Xię-ga* z napisem *Lisety Filozof. Chrze-szajskiego* dla osobliwości myśli gramatycznych i pisania gładkości na Polski język przełożona, która ar-huszami porządkiem wychodziła, teraz dokończona w tuteyzey Dru-karni do przedania się najdanie, ce-na nieoprawnej Złotych cztery, o-prawnej Złotych cztery i pół.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

W SOBOTE, DNIA 21. MARCA ROKU 1767.

Z Turynu d. 4. Lutego. Xiążę dziedziczny Brunświcki jadł obiad wczora z Królem Jmcią i Familią Królewską. Wyjedzie jutro do Genui gdzie zabawiwszy przez kilka dni uda się do *Marfylli*, z kąd pośpieszy do Anglii przez *Lugdun* i *Parryż*. *Baron de Choiseul* Posel Francuzki prezentował dziś Królowi i Familii Królewskiej Xiążęcia *Hollztyńskiego* Marszałka Woysk Francuzkich, który wczora rano tu stanął.

Z Moguncyi d. 27. Lutego. Pan *Diederich* Urzędnik *Strasburski* stanął tu przez *Manheym*. Polityk ten barzo jest biegły w karbowych interesach, ma zlecenie ażeby rozporządził poprawę spławu tak, iżby statki mogły iść z *Strasburka* do *Manheymu*, co z wielkim obu Kraidw może być pożytkiem; przez to albowiem równie handel się wzajemny utraci, jako i rozkrzewi. Rzeka *Men* tak będzie poprawiona i uczyniona spławną, iż bez żadney przeszkody szkuty będą mogły z *Renu* do niej być prowadzone. *Margrabia Licini* Arcybiskup *Nicey*ski odebrał listy kredencyalne od Papieża na *Nuncyaturę* *Madrycką*, wyjedzie z *Kolna* wkrótce przez *Hollandyą* do *Hiszpanii*.

Z Luki d. 27. Lutego. Listy *Korsykańskie* oznaymują, że *Francuzkie* woysko nie tak prętko iak rozumiano opuści ową wyspę, owiżem będzie wzmocnione na proźbę *Genueńczyków* dziewięcią batalionami i jednym szwadronem, które na okręt

inż w śladły w *Marsylii*. Nowina ta przeciwna jest odebranej dawniej wiadomości, że Dwory Francuzki i Angielski domagały się u Genueszyków, aby oni resztę Miast, które trzymają na Korsyce za roczną płacę ustąpili Korsykanom.

Z Neapolu d. 25. Lutego. Chociaż według wielu mniemania ustawiczne deszcze, które tu panowały, są przyczyną rozwalin, w które poszło kilka domów, iednak twierdzą niektórzy, że trzęsienie ziemi to sprawiło. Kilka osób godnych wiary mówi, że postrzegli pewnego dnia ziemię wzruszoną. Dla tey przyczyny obawiając się dalszych przypadków kazano kontraszkarpmi wzmocnić Zamek nowy i piękny Kościół Jezuicki równie iako i inne większe domy.

Z Brest d. 8. Lutego. Uzbieraia tu okręt wojenny i iednę Fregatę, nad któremi Pan *de Brunon* będzie miał komendę. Mówią, iż popłynie ten Officer pod *Salé* z propozycyami do Króla Marokańskiego, i że postanowiono, gdyby pomieniony Murzyński Pan niechciał przyjąć ugody, przymusić go do tego używszy naysurowszych sposobów.

Z Paryża d. 23. Lutego. Kanonicy Regularni Opactwa S. Wiktora z wielką uroczystością odprawili Mszę dnia 18 tego miesiąca, która jest fundowana na zawsze na uproszenie zachowania zdrowia Królewskiego i całej Familii. Arcybiskup Lugduński celebrował. Tegoż miesiąca dnia 14 wydany jest Dekret Rady Królewskiej, który w sobie zawiera: Król Jmć będąc uwiadomiony, iż Dekret Parlamentowy wydany dnia 13 tego miesiąca publikuje się w Paryżu Mieście Jego, którym ustanawiają Parlamentowi czynić pokorne remonstracye względem niektórych Dekretów uczynionych przez Radę Królewską i nazywają onę umyślnie i z uszczerbkiem powagi prostym tytułem *Sądów*; kasluie i za nieważny stanowi pomieniony Parlamentowy Dekret iako przeciwny powadze swojej. A przeciwnie rozkazuje, aby wszystkie Dekreta Rady Królewskiej były wypełnione.

Z Paryża d. 24. Lutego. Onegdaj pierwszy Prezydent

Parlamentu doniósł Jzbowi zgromadzonemu, że z rozkazu Kró-
lewskiego był w Werśalu z innemi dwoma Prezydentami, któ-
rym wszystkim Król Jmć oznaymił, iż skasował Dekret swego
Parlamentu dany dnia 13 tego miesiąca, iednak pozwala im po-
dać sobie remonstracye. Księgarze tateyśi odebrali rozkaz aby
więcey nie przedawali Księgi Pana *de Montmartel* pod tytułem
Belizaryusz ponieważ rozmowy w niej o Religii wiodą do *Ti-*
xmu to jest do wolności sumnienia i myślenia.

Z Londynu d. 25. Lutego. Dnia 19 tego miesiąca kiedy
czytano Jzbie niższej postanowienie, aby skarbłożył na utrzy-
manie woyska w osadach Amerykańskich 315917 Funtów Szter-
lingów, zaraz wniesiono aby były czynione remonstracye Kró-
lowi, iż te wydatki są nieprzyzwoite i nowe nie pochwalone od
Parlamentu, które przed ostatnią wojną same osady podeymo-
wały, powtóre, że koniecznie trzeba oszczędzić skarbu wzglę-
dem Ameryki, potrzebie, ponieważ znaczney liczby woyska
porty Amerykańskie wyciągają z wielkim kosztem narodu,
aby pomysłono skutecznie iak te woyska rozstawić dla ulgi skar-
bu. Równie Dwór iako i Parlament żąda powrotu Hrabi *Chat-*
ham tak potrzebnego do zakończenia interesów. Spodziewa-
my się, że pomieniony Pan będzie lektyką do nas przyniesiony,
ponieważ karetą iechać niemoże dla podagry. Tym czasem
codziennie dwóch Kuryerów do niego wysyłaia z listami wszystkie-
mi Cudzoziemskich Dworów i z wiadomością o wszystkich in-
teressach iako i postanowieniach rady.

Z *Charles Town* d. 20. Grudnia. Pewny człek przybył z
Anglii udał się do Krain *Chirokwesów* chcąc uważać iedli ów
lud może być z dzikości do obyczajów dobrych i poloru przy-
wiedziony. Na ten koniec ów uczony ustanowił Szkoły na
wychowanie młodzi, których do wszystkiego można przyu-
czyć. Indyanie mieszkający przed górami, którzy Europeyczy-
ków barziesy szacują, niż Zagórale podobali sobie iego zamy-
sły i pozwolili mu blisko Zamku *Prince George* liczne szkoły

trzymać, które wziął pod obronę Pan Jerzy Price Komendant pomienionej Fortecy. Indyane już tam dzieci swoich posłali, którzy z wielką ich pociechą w czytaniu i pisanu znaczny postępek uczynili.

Z Austrii d. 4. Marca. W Wiedniu oczekiwali Xiążęcia Fryderyka de Zweybrück razem z Xiążęciem panującym de Waldeck pierwszy ma obiać Wielkorządztwo Czeskie, które do tych czas niema jeszcze Wielkorządcy.

Z Sztokholmu d. 13. Lutego. Chociaż spodziewaliśmy się umniejszenia ceny żywności w proporcji niższych wexlów; nadzieie jednak nasze są zawiedzione. Nie wiemy co jeszcze za skutek uczyni taxa na wszystkie przedaże postanowiona, która pod karą dziesięciu talarów przy wszystkich sklepach Kupieckich powinna być przybita. Dla zachęcenia Szwedów do pracy, i pokazania im iak pracowitości ich Regencya żąda oznajmiono w tutejszych publicznych nowinach o wszystkich fabrykach i towarach, które się tu gotują, przydając do nich nadgodę dla tego, któryby ich najwięcej za granicą przedał. Nadgróda ta rozciąga się i na śledzie w proporcji wielości beczek przedanych. Król Jmć wydał rozkaz, którym zakazuje dawać paszportów D'uznikom zbiegłym chcącym ugodę uczynić z swoimi Kredytorami, owszem skazuje ich na wieczne z Ojczyzny wygnanie bez nadziei najmniejszej powrotu.

Z Sztokholmu d. 16. Lutego. Pan Jonas Norberg Kommissarz podał Komorze wynalazków abrys młynu wodnego, który może za iednym razem wielką liczbę tarc pilować i przygotować na klepki zgodne do ułożenia beczek. Pila ta jest okrągła, składa się z 13 prętów żelaznych, które iedną sztukę drzewa na 12 caliów grubą, a na 14 stop długą pilnią na 8 części, i każdą część rozdzielaia na 5 także, iż wszystkich klepek w krótkich czasie 480 przygotowanych do zbicia zoistanie. Wynalazcy zapłacono za kosztłożony na wystawienie tego młynu 300 Talarów srebrnych, a nadgródy dano tyfiąc.